

ИНФОРМАЦИЈА ЗА СОСТОЈБА СО ГОЛЕМА КАШЛИЦА ВО Р.СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2024 ГОДИНА, ЗАКЛУЧНО СО 07.11.2024

Неделни податоци

Во периодот од 01-07.11.2024 година пријавени се 3 нови случаи на голема кашлица, идечнтично со претходниот седмодневен период (n=3).

Пријавени се 2 случаи од Скопје и еден од Кратово. Случаите се на возраст под 1 година (n=2), невакцинирани и над 50 години (n=1) со непознат вакцинален статус. Два случаи се хоспитализирани.

Кумулативни податоци

- Во 2024 година се регистрирани 1.154 лица, заболени од голема кашлица.
- Сè уште најголем број од заболени лица се регистрирани на територијата на Скопје (70,5%), а заболени се регистрирани и во 22 други градови низ РСМ.
- Во тек се три епидемии пријавени во ниво на територијата на Скопје, Куманово и Тетово.
- Најголем број заболени припаѓаат на возрастната група од 0-4 години (36,7%), највисока инциденца се бележи во возрастната група под 1 година и изнесува 1.518,0/100.000 жители.
- Од вкупниот број на регистрирани случаи (1.154), 731 случаи (односно 63,3%) не биле вакцинирани, не се комплетно вакцинирани согласно возраста или нема доказ за вакцинација.
- Од случаите кои се комплетно вакцинирани (n=298), просек на поминато време од последната доза на вакцина до заболување изнесува 11 години.
- Вкупно се хоспитализирани 184 случаи, од кои најголем дел припаѓаат на возрастната група од 0-4 години (n=161, 87,5%), со просечни денови на хоспитализација 8 дена.
- Од пријавените 1.154 случаи, лабораториски се потврдени 1.152 случаи.
- Од 18.01-07.11.2024, **дадени се вкупно 81.102 дози на вакцина** која содржи компонента против голема кашлица.

Препораки

Со цел да се превенира појавата на нови случаи на голема кашлица и да се спречи понатамошно ширење на заболувањето потребно е:

- Да се зголеми опфатот со примарната вакцинација со вакцина која ја содржи компонентата против голема кашлица со цел да се достигне препорачаниот од СЗО опфат од 95%, како на регионално и локално, така и на национално ниво.

- За таа цел, во сите вакцинални пунктови на територијата на РСМ потребно е да се врши засилена и континуирана проверка на лицата кои подлежат на редовна вакцинација, и да се повикуваат за апликација на потребните дози на вакцина. Дополнително, потребно е засилено активно избарување на неевидентирани, невакцинирани и некомплетно вакцинирани лица, со цел нивно повикување и вакцинирање согласно националниот Календар за имунизација.
- Епидемиолошките служби при ЦЗ/ПЕ во соработка со ДСЗИ да спроведуваат засилена контрола во вакциналните пунктови, проверка на вакциналниот статус на подлежащите лица, изнаоѓање на невакцинирани и некомплетно вакцинирани лица.
- Да се зајакне епидемиолошкиот надзор над голема кашлица. Секој суспектен случај кој исполнува клинички критериуми на дефиницијата на случај потребно е епидемиолошки да се истражи, лабораториски да се тестира, односно потврди и да се пријави до надлежните институции.
- Сомнителните/заболените лица да се испраќаат за лабораториска дијагноза и лекување, и веднаш да се пријават до надлежните институции.
- Изолација на заболените во здравствените институции или во домашни услови, особено ако во семејството има доенчиња, мали деца и невакцинирани лица, најмалку 5 дена од отпочнување со антибиотска терапија. Истото важи и за сомнителните болни/контакти на заболените лица доколку примаат хемиопротекса.
- Сите матични лекари при преглед задолжително да го проверуваат вакциналниот статус на сите деца до 14 годишна возраст и сите пропуштени и невакцинирани деца да ги упатуваат на вакцинација;
- ЦЗ и ИЗ да спроведуваат едукативно-промотивни активности во врска со превенција од појава на голема кашлица, односно потенцирање на вакцинацијата како единствена превентивна мерка за заштита на здравјето на децата.

Проценка на ризик:

Оваа болест во Р.С. Македонија се регистрира со спорадични случаи во последните 20 години (во просек 6).

Порастот на бројот на невакцинирани деца (пад на опфат со задолжителна имунизација), антивакциналните кампањи, но и колевливоста на родителите во однос на имунизацијата доведуваат до повторна појава на вакцино-превентабилни заболувања во Р.С. Македонија.

Имајќи го во предвид претходно наведеното, постои веројатност за понатамошно пријавување на нови случаи на цела територија на Р.С. Македонија.

Постои среден ризик за населението во региони со низок вакцинален опфат, но истиот може да се минимизира со држење до препораките од надлежните институции.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје на РСМ**

08.11.2024